

Gensyn til at drage Nogen ind under Loven, ere vistnok af den Betskaffenhed, at der næppe er Meget at indvende derimod. Derimod veed jeg ganske vist, at Spørgsmaalet om Høfere har været reist, og at den Mening har været fremme, at ogsaa de burde bringes ind under Loven, fordi mange af dem drive en Forretning, der i Størrelse og Omfang fuldstændig kan stilles ved Siden af en Kjøbmandsforretning. Naar jeg ikke har taget dem med, er det netop i Kraft af den Betragtning, at jeg har været bange for, at man maatte har været for tilbøielig til for meget at fæste Diet paa kjøbenhavnske Forhold og ikke tage tilstrækkeligt Gensyn til Forholdene udenfor Kjøbenhavn. Jeg tror — og jeg kan tilføje, at det er Noget, som min Erfaring i min Embedsvirksomhed har bekræftet for mig — at det vil i alt Fald være meget vanskeligt at hævde denne Fordring overfor den Mængde Smaafolk, som udenfor Kjøbenhavn falde ind under denne Kategori. Jeg veed ikke — derom tør jeg ikke udtale nogen bestemt Mening, men det vil vel blive gjort til Gjenstand for nærmere Overveielse, og det er et Punkt, hvor jeg ogsaa haaber at finde Veiledning saavel fra dette som fra det andet Things Side — jeg veed ikke, om det kunde gaa an at paalægge dem at føre en Kassebog alene, eller om der derved vilde være bundet noget Væsentligt. Det er et Spørgsmaal, der som sagt kan tages under Overveielse under Sagens fortsatte Behandling, men at paalægge Høfere fuld Forpligtelse til at føre Handelsbøger i samme Omfang som selv de største Handlende, tror jeg dog ikke kunde gaa an. I alt Fald er det den Opfattelse, jeg paa dette Punkt har faaet mig til Ro ved indtil videre.

H. Hansen: Jeg haaber ikke, at jeg blev opfattet af den ærede Minister saaledes, at jeg skulde have anbefalet, at der skulde gives Myndighederne Leilighed til at skride ind og undersøge en Mand's Forhold med Gensyn til hans Efterlevelse af denne Lov, naar han ikke paa anden Maade gav Anledning til en saadan Undersøgelse — det har selvfølgelig aldrig ligget i min Tanke. Den høitærede Justitsminister har opstillet sine Kategorier i § 1 paa en rent theoretisk Basis, og mener, at naar man skal stille sig paa den, saa ligger deri en naturlig Hindring for at medtage adskillige af de Erhvervsgræne, som jeg har omtalt. Det skal jeg villig indrømme; jeg har fra første Færd anerkjendt Lovens Nytte i den Form, hvori den foreligger, og jeg skal ikke paa nogen Maade insistere paa, at man gaar videre.

Men jeg vil dog sige, at man kunde opstille sine Kategorier paa en ganske anden Basis og derved faae alle dem med, som egentlig fra et rent, om jeg saa maa sige, moralsk Standpunkt burde være forpligtet til at føre Handelsbøger, nemlig naar man optog i Loven alle dem, der drive en paa Erhverv rettet Virksomhed. Man kunde jo dertil knytte den Betingelse, at Bedkommende benyttede Kredit ud over et vist Minimumsbeløb, f. Ex. ud over 1,000 Kr. eller hvad man ellers vilde anse for passende, og derved vilde man kunne faae alle disse Kategorier uden at gjøre Forskjel mellem Samfundsklasserne. Jeg lægger imidlertid, som sagt, ikke stor Vægt paa dette Spørgsmaal, men kan meget godt for mit Bedkommende modtage Loven, som den foreligger. — Naar der er paavist nogen Vanskelighed ved at trække Grænsen mellem Sagførere i Almindelighed og Byggeprokuratorer i Særdeleshed, kunde det Spørgsmaal jo let omgaaes ved, at man forpligtede alle Sagførere til at føre Handelsbøger — saa kom man ud over den Vanskelighed. At det nemlig ikke er i Overensstemmelse med Lovens And, at Prokuratorer, der føre en fuldstændig kommerciel Virksomhed, skulle være fritagne for at føre Handelsbøger, tror jeg, at man maa indrømme. — Det ærede Lovkyndige, kongevalgte Medlem (Gross) havde misforstaaet mig med Gensyn til de Virkninger, som jeg venter mig af det af mig foreslaaede Middel til at fremtvinge Lovens Efterlevelse. Jeg er her gaaet ud fra mine Sagttagelser af Mennefsnaturten; det er paa en rent psykologisk Basis, at mit Forslag hviler. Jeg mener, at det, at en Mand er tvungen til en rent fysisk Aktion, at købe en Konvolut, skrive sin Status op, lægge den sammen i Konvoluten og gaa op med den i Skifteretten, kan bringe svage Sjæle til Eftertanke. Jeg tror ikke, at man ved nogenjomhelst Tvang kan faae Malefikanter eller andre Folk med flette Hensigter til at opfylde Bestemmelserne, men efter min Opfattelse er der langt Flere, der slynke af Svaghed — Svaghed i Villie eller maaste i Evner eller Energi — end af ond Villie. Det er da Saadanne, jeg mener, at man kunde foranledige til at efterleve Lovens And og tildels dens Bogstav ved den af mig antydede Bestemmelse. Naar en Mand veed, at kommer han ikke inden Nyttearsaften med en ny Status, saa kommer Skifteretten og lægger Beslag paa hans Bø, saa har han en ganske anderledes Opfordring til at gjøre Status op og indlevere den, end han vil have, naar der ikke er Andet end en i det Fjerne i en vis taaget Stikkelse sig fremstillende Frygt for Straf. Det er paa